

860802-03 HÄRJEHÅGNA OCH STORBO I IDRE

För att försöka locka deltagare till en helgexcursion i de beryktat artfattiga dalafjällen hade organisatören, hr. Edelsjö, frestat med exklusiva kalkväxter i anslutning till det lilla bälte av kambrosilurbergarter som löper tvärs genom Idre socken. Åtta personer hörsammade kallelsen och dessa behövde inte bli besvikna.

Lördagen ägnades åt Härjehågna som vi nådde med bil från den norska sidan. Fjällheden var som väntat mycket mager, men strödda kalkblock gjorde letandet ändå spännande. Taggbräken (*Polystichum lonchitis*) gömde sig under ett sådant block. I blockmarken på sydsidan av toppen fanns vackra bestånd av krusbräken (*Cryptogramma crispa*). I övrigt gavs tillfälle att studera de typiska fjällväxterna.

I närheten av Röskåsens ödefäbod fanns fin ängsbjörkskog blandat med rika backkärr. Bruntåg (*Juncus castaneus*) påträffades här på dess enda dalalokal, känd sedan 1920. Av intresse var vidare klubbstarr (*Carex buxbaumii*), lapptåg (*Juncus triglumis*) glans- och ullvide (*Salix myrsinites* resp. *lanata*) samt brudsporre.

Kvällen tillägnades en kasse med obestämda dunörter, gröen, starrer mm i ljuset av ficklampor och stearinljus i den enkla men trivsamma Lomviksgården vid Flötningssjön.

På söndagen letade vi efter den beryktade Dikesmyren SV Storbo, varifrån ett antal kalkväxter är uppgivna. Växterna hittade vi, men det är osäkert om vi fann myren.

Utsökt ängsgranskog med stormhatt, torta, lundelm och hässlebrodd mm växte längs ett par bäckar. Hårstarr markerade att något var på gång, och snart dök de upp; oxbär, taigastarr, vispstarr och tibast t ex.

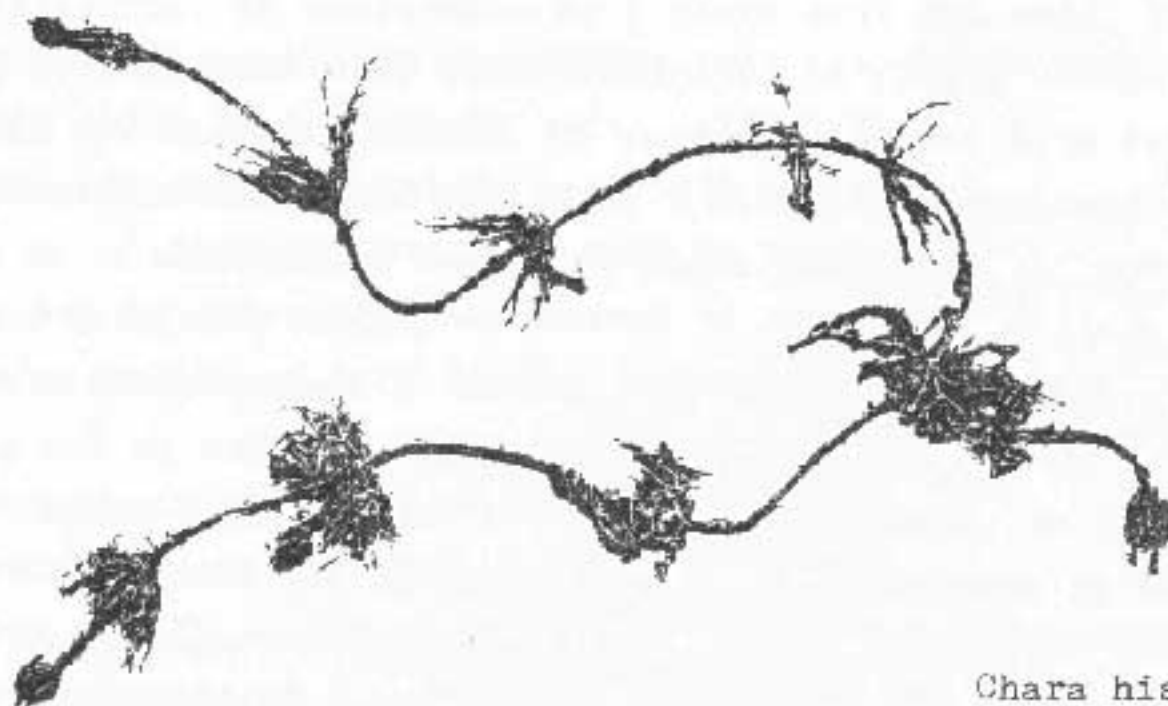
Saliga blev vi när en ren kalkkälla dök upp på en myr, och vår kalkfreak höll på att sätta pH-metern i halsen när den slog i botten på 7,5. Vid avsyning av omgivande myr påträffades huvudstarr (*Carex capitata*) i stor mängd, vidare myrstarr (*C. heleonastes*), klubbstarr, gräsull, lapptåg, ängs- och sumpnycklar samt glansvide. I källan växte kransalger och på myren fann vi den lilla sumpröksvampen, som tidigare i vårt län endast är känd från Brittass rönning i Ludvika.

Vår hänförelse över området gjorde att planerna för skogsbruket kollades upp hos markägaren Domänverket, och mycket riktigt så var området utlagt för avverkning till hösten! Genom naturskyddsföreningen har därför en ansökan om bildande av naturreservat för detta unika område skickats till länsstyrelsen. Här kunde en naturskyddsfilosofisk spaltmeter följa, men låt oss avsluta med en from förhoppning att detta fantastiska område kan bevaras för framtiden, och att våra botaniska exkursioner kan visa sig ha en praktisk nytta i naturvårdssammanhang.

LENNART BRATT

PS För att ytterligare understryka Storgjotkölens särklass kan meddelas tre arter som har uppdagats under hösten. Insamling av en misstänkt *Carex* ur flavakomplexet gav som resultat jämtstarr (*Carex jemtlandica*) som ny för fjällsocknarna. Vidare upptäcktes en märklig växtplats för nätvide (*Salix reticulata*) som endast har två eller tre dalaförekomster och i landet som helhet mycket sällan uppträder nedanför fjällen. Slutligen kröntes området med nestorn bland extremrikkärrsindikatorerna - axagen (*Schoenus ferrugineus*). Denna art har bara ett par - nyligen upptäckta - lokaler i fjällsocknarna. De ligger nära Idre, så detta fynd blir länets nordvästligaste.

Beträffande skyddet av området kommer de finaste kärren att införlivas med förslaget till det blivande naturreservatet i Drevdagsområdet. Bevarandet av den rika högörtgranskogen tycks däremot huvudsakligen komma an på Domänverkets välvilja och på skogsvårdslagens 21 §.

P.P.S

Chara hispida

Efter ytterligare expertkonsultation har kransalgen bestämts till *Chara hispida*, en art som enligt litteraturen (som dock är uråldrig) ej är känd norr om Uppland. Ett analyserat vattenprov visar pH 8,1 och en kalciumkoncentration nära mättnadsgraden.

D.S.